

Brüssel, 28. juuli 2026
(OR. en)

11744/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0218 (NLE)

AELE 61
FL 29
ISL 39
N 65
MI 762
ENER 506

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. juuli 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 391 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetava seisukoha kohta seoses EMP lepingu IV lisa „Energeetika“ muutmisega (Gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 391 final.

Lisatud: COM(2026) 391 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.7.2026
COM(2026) 391 final

2026/0218 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetava seisukoha kohta seoses EMP lepingu
IV lisa „Energeetika“ muutmisega**

(Gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri)

(EMP-s kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu IV lisa „Energeetika“ muutmist käsitleva ühiskomitee otsuse kavandatava vastuvõtmisega

2. ETTEPANEKU TAUST

1.1. EMP leping

Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping“) on EMP kodanikele ja ettevõtjatele tagatud võrdsed õigused ja kohustused siseturul. Sellega on ette nähtud nelja vabadust käsitlevate ELi õigusaktide kohaldamine kõigis 30 EMP riigis: ELi liikmesriikides, Norras, Islandil ja Liechtensteinis. Lisaks hõlmab EMP leping koostööd muudes olulistes valdkondades, nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalsoliitika, keskkond, tarbijakaitse, turism ja kultuur, mis koonduvad ühisnimetuse „kõrvalmeetmed ja horisontaalsoliitika“ alla. EMP leping jõustus 1. jaanuaril 1994. Liit koos liikmesriikidega on EMP lepingu osaline.

1.2. EMP ühiskomitee

EMP ühiskomitee vastutab EMP lepingu rakendamise eest. Tegemist on foorumiga, kus vahetatakse arvamusi EMP lepingu toimimise kohta. Ühiskomitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel ja need on lepinguosalistele siduvad. ELi poolel vastutab EMP küsimuste koordineerimise eest Euroopa Komisjoni peasekretariaat.

1.3. EMP ühiskomitee kavandatav akt

EMP ühiskomitee võtab eeldatavasti vastu EMP ühiskomitee otsuse (edaspidi „kavandatav õigusakt“), millega muudetakse EMP lepingu IV lisa „Energeetika“.

Kavandatava akti eesmärk on inkorporeerida EMP lepingusse komisjoni määrus (EL) 2017/459,¹ millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013.

Vastavalt EMP lepingu artiklitele 103 ja 104 muutub kavandatav akt lepinguosaliste jaoks siduvaks.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon esitab nõukogule EMP ühiskomitee otsuse eelnõu, et nõukogu võtaks selle vastu kui liidu seisukoha. Vastu võetud seisukoht tuleks esitada EMP ühiskomitees esimesel võimalusel.

Lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõuga vabastatakse kolm EMP EFTA riiki teatavas ulatuses EMP lepingu artikli 1 lõikes 1 sätestatud ühetaolise kohaldamise põhimõtte kohaldamisest põhjendusel, et puudub asjaomane olemasolev gaasivõrk. See läheb kaugemale

¹ Komisjoni 16. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/459, millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013, ELT L 72, 17.3.2017, lk 1.

sellest, mida saab pidada pelgalt tehnilisteks kohandusteks nõukogu määruse nr 2894/94² tähenduses. Seetõttu peab liidu seisukoha vastu võtma nõukogu.

4. ÕIGUSLIK ALUS

1.4. Menetlusõiguslik alus

1.4.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud võtta vastu otsused, „millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“³.

1.4.2. Kohaldamine käesoleval juhul

EMP ühiskomitee on lepinguga ehk EMP lepinguga ettenähtud organ. Akt, mille EMP ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas EMP lepingu artiklitega 103 ja 104.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku. Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9 koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

1.5. Materiaalõiguslik alus

1.5.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel ja koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3 tehtava otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige EMP lepingusse inkorporeeritava ELi õigusakti materiaaloõiguslikust alusest.

Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev materiaaloõiguslik alus.

1.5.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna ühiskomitee otsusega inkorporeeritakse komisjoni määrus (EL) 2017/459 EMP lepingusse, peaks käesolev nõukogu otsus põhinema samal materiaaloõiguslikul alusel kui inkorporeeritav akt. Seega on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 95.

1.6. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 95 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

² Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta, EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

³ Euroopa Kohtu otsus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna EMP ühiskomitee aktiga muudetakse EMP lepingu IV lisa „Energeetika“, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetava seisukoha kohta seoses EMP lepingu IV lisa „Energeetika“ muutmisega

(Gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 95 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 2894/94⁴ Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta, eriti selle artikli 1 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Majanduspiirkonna leping⁵ (edaspidi „EMP leping“) jõustus 1. jaanuaril 1994.
- (2) Kooskõlas EMP lepingu artikliga 98 võib EMP ühiskomitee oma otsusega muu hulgas muuta EMP lepingu IV lisa „Energeetika“.
- (3) EMP lepingusse tuleks inkorporeerida komisjoni määrus (EL) 2017/459,⁶ millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013.
- (4) Seetõttu tuleks EMP lepingu IV lisa „Energeetika“ vastavalt muuta.
- (5) Liidu võetav seisukoht EMP ühiskomitees peaks seetõttu põhinema lisatud otsuse eelnõul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu IV lisa „Energeetika“ kavandatava muutmisega põhineb EMP ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

⁴ EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

⁵ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁶ Komisjoni 16. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/459, millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013, ELT L 72, 17.3.2017, lk 1.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*